

[Lembourn.]

grønlandske skole. Grundene hertil er mange, men der er især to, som jeg synes skal fremhæves. Den ene er, at udvalgets medlemmer jo for en dels vedkommende vel nok følte, at de kendte for lidt til det grønlandske miljø, som var så meget anderledes end deres eget, at det nødvendigvis måtte kræve lang tid og megen indleven for at kunne arbejde fornuftigt med dette lovforslag. Og den anden grund tror jeg kan siges at være den, at der er noget væsentligt principielt i det, dels ud fra et kulturelt nationalt synspunkt, dels ud fra et pædagogisk.

Det konservative folkeparti er yderst tilfreds med den form, loven nu får med de ændringsforslag, som er blevet stillet, og kan fuldt ud anbefale dem. For det er lykkedes under behandlingen at nå frem til en enig forståelse af, at det er vor opgave at bevare det grønlandske sprog bedst muligt. Det er lykkedes os i lovforslaget principielt at få fastslået, at såfremt der er tilstrækkelig mange grønlandske lærere, skal der undervises i grønlandsk fra 1. klasse, og det er lykkedes at bevare undervisningen i det grønlandske sprog i 3. real. Det var de to hovedsynspunkter, som jeg oprindeligt gav udtryk for her i tinget, og jeg kan derfor kun være meget glad for, at vi er blevet enige herom.

Hvis to vidt forskellige racer med to vidt forskellige kulturmønstre og sprog skal leve sammen i et tillidsfuldt forhold i ét samfund — og danskere og grønlændere vil måske være de første to folk, som virkelig formår at praktisere et sådant frivilligt fællesskab — må man forstå, at dette rummer en række immaterielle problemer, som måske er vanskeligere at begribe end de materielle, og et af dem — i dette tilfælde det væsentligste — er sproget. Hvis der i Grønland sker en brutal fordanskningsproces, også selv om den i dag er ønsket af et flertal af den grønlandske befolkning, så tror jeg, at risikoen for, at det grønlandske sprog skal gå til grunde, er meget stor. Det vil jeg anse for at være en ulykke, for dermed ødelægger man grønlændernes væsentligste kulturelle udtryksform og dermed også en væsentlig del af deres åndelige baggrund. Man risikerer, at de stødes ud

i et åndeligt tomrum, som vil fyldes af helt tilfældige livsformer, der ofte vil være indbyrdes modstridende og ikke svarende til miljøets krav.

Før eller senere ville denne rodløshed, denne kulturelle vilkårlighed, inspirere en national vrede imod det grønlandsk-danske fællesskab, og så har vi med al vor gode vilje dummet os lige så meget, som mange andre europæiske folk har gjort i andre verdensdele, og vi har forskertset en enestående chance for at bevise, at to racer kan leve sammen socialt og nationalt i et frivilligt fællesskab, såfremt de gensidigt respekterer hinandens kulturformer. Derfor bør det være vor opgave at søge at bevare det grønlandske sprogs eksistens.

Den andens årsag til, at vi nåede frem til dette resultat, er en pædagogisk. Jeg har den opfattelse — og det var også mit indtryk under rejsen i Grønland — at hvis man i for høj grad anvender dansk lige fra starten, så giver man en stor del af de grønlandske børn noget af et skolechok. Det er et så voldsomt møde med et fremmed sprog, de kommer ud for, at det sætter dem flere år tilbage. Hvis man derfor kan anvende det grønlandske sprog i større udstrækning, end det er muligt i dag, så tror jeg, at man lettere gør de grønlandske børn skoleindstillet, og at man udvikler skolemodenheden hurtigere. For det andet har jeg altid næret og gør det stadig en vis skepsis over for forsøgsundervisningen; dens videnskabelige værdi er vist tvivlsom, og den er i hvert fald ikke argument nok for at skyde grønlandsk ud. Endelig for det tredje er det afgørende for det grønlandske sprogs videre udvikling, at der undervises i det i 3. real, for i denne klasse kan man arbejde mere litterært med sproget, og et sprog som det grønlandske, et primitivt sprog, som det jo er, må for at kunne bevares langsomt opsigte moderne ord i sig; kun hvis det gør det, kan det overleve. Og netop dette er der mulighed for at arbejde med i 3. real.

Ud fra disse betragtninger kan det konservative folkeparti anbefale lovforslaget og ændringsforslagene.

Kjær Rasmussen: Det lovforslag, vi her behandler, må vist siges at have fået en af de mest grundige udvalgsbehandlinger, no-